

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

MUHASEBE VE FİNANSMAN

SERBEST MESLEK KAZANÇ DEFTERİ

Ankara, 2019

-
- Bu bireysel öğrenme materyali, mesleki ve teknik eğitim okul / kurumlarında uygulanan çerçeve öğretim programlarında yer alan kazanımların gerçekleştirilmesine yönelik öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. SERBEST MESLEK KAZANÇ DEFTERİ.....	3
1.1. Serbest Meslek Erbabı	4
1.2. Serbest Meslek Kazancının Tespiti.....	5
1.3. Serbest Meslek Erbabının Tutacağı Defter	5
1.3.1. Serbest Meslek Erbabının Kullanacağı Belgeler	5
1.4. Serbest Kazanç Defteri Kayıt Kuralları	6
1.5. Gider Kayıtları	6
1.5.1. Gider Kavramı	7
1.5.2. Serbest Meslek Kazanç Defterinin Gider Sayfası.....	7
1.6. KDV Hesaplamaları.....	8
1.7. Gider Kayıtları Uygulaması	10
DEĞERLER ETKİNLİĞİ-1	13
UYGULAMA FAALİYETİ	14
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	15
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	17
2. SERBEST MESLEK KAZANÇ defteri gelir kaydı.....	17
2.1. Gelir Kavramı ve Kayıtları	17
2.2. Gelir Üzerinden Kesilen Stopaj Hesaplamaları	18
2.3. Serbest Kazanç Defteri Kayıt Kuralları	19
2.4. Gelir Kayıtları Uygulaması	19
DEĞERLER ETKİNLİĞİ-1	21
UYGULAMA FAALİYETİ	22
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	23
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	25
3. SERBEST MESLEK KAZANCI.....	25
3.1. Serbest Meslek Makbuzunda Bulunması Gerekenler	25
3.2. Serbest Meslek Kazanç Makbuzunun Düzenlenmesi	26
3.3. Serbest Meslek Kazançlarında Geçici Vergi.....	27
3.4. Serbest Meslek Kazancının Beyanı.....	28
3.5. Serbest Meslek Defterinde Amortisman Kayıtları	29
3.6. Beyannamenin Verilmesi	29
3.6.1. Verginin Ödenme Zamanı ve Ödeneceği Yer.....	30
3.6.2. Yıllık Beyannameye Eklenecek Belgeler	30
3.6.3. 2017 Yıllı Gelirleri İçin Geçerli Olan Gelir Vergisi Tarifesi	30
3.7. Serbest Meslek Kazançlarında İstisnalar	32
3.7.2. Sergi ve Panayır İstisnası.....	32
3.7.3. Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası.....	32
DEĞERLER ETKİNLİĞİ-1	34
UYGULAMA FAALİYETİ	35
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	36
MODÜL DEĞERLENDİRME	38
KAYNAKÇA	45

AÇIKLAMALAR

ALAN	Muhasebe ve Finansman
DAL/MESLEK	Alan Ortak
MODÜLÜN ADI	Serbest Meslek Kazanç Defteri
MODÜLÜN SÜRESİ	40/28
MODÜLÜN AMACI	Bireye/öğrenciye; İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri doğrultusunda, serbest meslek erbabının tutmak zorunda olduğu “Serbest Meslek Kazanç Defteri”nin tutulmasıyla ilgili bilgi ve becerilerini kazandırmaktır.
MODÜLÜN ÖĞRENME KAZANIMLARI	<ol style="list-style-type: none">1. VUK’a göre “Serbest Meslek Kazanç Defteri”ni tutabileceksiniz.2. Serbest meslek kazanç defterine gelir ve giderleri kayıt edebileceksiniz.3. Serbest meslek kazanç özetini çıkarabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Muhasebe ve Finansman Atölyesi. Donanım: Vergi Usul Kanunu, ofis araç – gereçleri, Serbest meslek kazanç defteri, bilgisayar, İnternet, yazıcı, hesap makinası, etkileşimli tahta.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Bireysel öğrenme materyali içinde yer alan ve her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendirebileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrencimiz,

Gelir Vergisi Kanunu'na göre kazançlar üç grupta toplanır. Bunlar; ticari kazançlar, zirai kazançlar ve serbest meslek kazançlarıdır. Bu kazançlar, kazancı elde eden kişiler düşünülerek gruplandırılmıştır. İçerik olarak amaçları benzerdir.

Serbest meslek kazancı, adından da anlaşılacağı üzere serbest meslek faaliyetlerinden elde edilen kazançtır. Serbest meslek faaliyeti, sermayeden çok, şahsi çalışmaya, ilmî veya mesleki bilgiye dayanan, ticari nitelikte olmayan ve bir işverene bağlı olmadan yapılan faaliyetlerdir.

Serbest meslek kazancını diğer kazançlardan ayıran fark, sermayeden çok kişisel çaba, mesleki bilgi ve beceri gerektirmesidir. Örneğin doktorların, eczacıların, hukuk bürolarının kazançları, ticari kazanç olarak kabul edilmemektedir.

Bu bireysel öğrenme materyalinde kazanacağınız bilgi ve becerilerle, serbest meslek erbabının tutmak zorunda olduğu “Serbest Meslek Kazanç Defteri” kayıt işlemlerini yapabileceksiniz. Bu defterin gider ve gelir sayfalarına nelerin kaydedildiğini, KDV hesaplamalarının nasıl yapıldığını, “Serbest Meslek Kazanç Bildirimi”nin nasıl verileceği ve ilgili vergi beyan-ödeme iş ve işlemlerini yapabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda Vergi Usul Kanunu'na (VUK) göre, serbest meslek kazanç defteri giderlerini tanıyacaksınız ve serbest kazanç defterine kayıt yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet aracılığı ile serbest meslek kazanç defteri hakkında bilgi toplayınız.
- Çevrenizde veya tanıdığınız serbest meslek faaliyeti yapan kişileri (doktor, avukat, eczacı, mimar...) ziyaret ederek işlemlerini hangi deftere kaydettiklerini sorunuz.
- Hangi işlemler gider olarak kabul edilmektedir? Araştırıp sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. SERBEST MESLEK KAZANÇ DEFTERİ

Serbest meslek faaliyeti, sermayeden çok şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari niteliği olmayan işlerin işverene bağlı olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır (GVK maddde 66/1).

Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Fotoğraf 1.1: Serbest meslek erbabı (Mühendis-Diş Hekimi)

Tahkim işleri dolayısıyla hakemlerin aldıkları ücretler ile kollektif, adi komandit ve adi şirketler tarafından yapılan serbest meslek faaliyeti neticesinde doğan kazançlar da, serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyetinin bir işverene tabi olarak yapılması halinde elde edilen gelir **ücret geliri** olur.

1.1. Serbest Meslek Erbabı

Serbest meslek faaliyetini alışılmış meslek halinde ifa (yerine getiren) edenler, **serbest meslek erbabıdır**. (Doktor, avukat, veteriner, mühendis, mimar, YMM, SMMM, danışman, müşavir, ressam, yazar, bestekar, kimyager, noter, serbest öğretmen, artist, menajer, senarist, yöneten, ebe, sünetçi, rehber vb)

Fotoğraf 1.2: Serbest meslek erbabı (Eczacı-Avukat)

Aşağıda yer alan işleri yapanlar da serbest meslek erbabı sayılmaktadırlar.

- Gümrük komisyoncuları, bilumum borsa ajan ve acenteleri, noterler, noterlik görevini ifa ile mükellef olanlar,

Fotoğraf1.3: Borsa

- Bizzat serbest meslek erbabı tarifine girmemekle beraber serbest meslek erbabını bir araya getirerek teşkilat kurmak veya bunlara sermaye temin etmek suretiyle veya sair suretlerle serbest meslek kazancından hisse alanlar,
- Dava vekilleri, müşavirler, kurumlar ve tüccarlarla serbest meslek erbabının ticarî ve meslekî işlerini takip edenler ve konser veren müzik sanatçıları,
- VUK madde 155’de belirtilen şartlardan en az ikisini taşıyan ebe, sünnetçi, sağlık memuru, arzuhâlcı, rehber gibi mesleki faaliyette bulunanlar,
- Serbest meslek faaliyetinde bulunan kollektif ve adi şirketlerde ortaklar, adi komandit şirketlerde komandite ortaklar.

1.2. Serbest Meslek Kazancının Tespiti

Bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığı olarak tahsil edilen para ve ayınlar ile diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerden bu faaliyet dolayısıyla yapılan giderler indirildikten sonra kalan fark **serbest meslek kazancıdır**.

Müşteri veya müvekkilinden, serbest meslek faaliyeti ile ilgili olmak üzere para ve ayın şeklinde alınan gider karşılıkları da serbest meslek kazancına ilave edilir.

Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satılması hâlinde, alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki müspet fark kazanca ilave edilir.

Vergi, resim, harç, keşif, şahitlik, bilirkişilik ve ekspertiz gibi hususlara harcanmak üzere müşteri veya müvekkilden alınan ve tamamen bu hususlara harcanan para ve ayınlar serbest meslek kazancı sayılmaz.

1.3. Serbest Meslek Erbabının Tutacağı Defter

Serbest meslek erbabı “Serbest Meslek Kazanç Defteri” tutmak zorundadır. Serbest Meslek Kazanç Defteri’ne işlemlerin günü gününe kaydedilmesi zorunludur. İşlemlerin günü gününe deftere kayıt edilmemesi veya yoklama ve incelemeye yetkili olanlara istendiğinde ibraz edilmemesi halinde her tespit için özel usulsüzlük cezası kesilir.

Hekimler diledikleri takdirde, Serbest Meslek Kazanç Defteri’nde yer alması gereken bilgileri protokol defterinde göstermek şartıyla, ayrıca Serbest Meslek Kazanç Defteri tutmayabilirler.

Noterlerin, noterlik görevini ifa ile mükellef olanların ve borsa acentelerinin resmi defterleri, kazanç defteri yerine geçtiğinden ayrıca Serbest Meslek Kazanç Defteri tutmaları gerekmemektedir.

Kollektif, adi komandit ve adi şirketler de mesleki kazançlarını “Serbest Meslek Kazanç Defteri” üzerinden tespit ederler. Bu şirketlerin bilanço esasına göre tuttıkları defterler serbest meslek kazancı defteri yerine geçer.

1.3.1. Serbest Meslek Erbabının Kullanacağı Belgeler

Serbest meslek faaliyetinde bulunan serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlemek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak zorundadır.

Serbest meslek faaliyeti icra eden hekimlerin (diş hekimleri ile veteriner hekimler dahil), iş yerlerinde kredi kartı okuyucuları (POS) bulundurmaları ve kredi kartı ile yapılan ödemelerde bu cihazları kullanmaları zorunluluğu getirilmiş ve bu cihazlarla düzenlenecek POS belgeleri, anılan mükelleflerce yürütülen serbest meslek faaliyetlerinde Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmiş “serbest meslek makbuzu” olarak kabul edilmiştir.

Fotoğraf 1.4: POS cihazı

POS cihazı bulundurma ve kullanma zorunluluğuna uymayan hekimlerden, POS cihazlarını iş yerlerinde bulundurmamaları veya iş yerinde bulundurmaları beraber gerekli şartları taşımayan cihazları kullandıkları tespit edilenlere, özel usulsüzlük cezası kesilir.

1.4. Serbest Kazanç Defteri Kayıt Kuralları

Serbest Meslek Kazanç Defteri’nde, kayıtlar VUK madde 215-219’da düzenlenmiştir. Serbest Meslek Kazanç Defteri gider kayıtlarındaki düzeltmeler VUK 215-219. maddelere göre yapılmaktadır.

Defterlerin kayıt ve düzeni Ticari Defter ve Belgeler öğrenme faaliyeti içerisinde açıklanmıştır.

1.5. Gider Kayıtları

Hangi tür harcamaların Serbest Meslek Kazanç Defteri’ne gider yazılacağı GVK 68. madde de belirtilmiştir. Serbest Meslek Kazanç Defteri’nin gider sayfasına her türlü gider kayıtları, peşin ya da veresiye yapılmasına bakılmaksızın günlük yapılır.

1.5.1. Gider Kavramı

Serbest meslek faaliyeti ile doğrudan ilgili ve faaliyetin yürütülmesi ve kazancın doğması için zorunlu olan harcamalar **gider** kabul edilir.

Serbest Meslek Kazanç Defteri”nin sol tarafı gider sayfasını oluşturur. Giderler bu sayfaya günlük yazılır.

Bu kapsamda kira, aydınlatma, ısıtma, telefon, kırtasiye, işle ilgili şehir içi ulaşım, posta, işle ilgili bina, demirbaş, taşıt alımı dolayısıyla alınan borçlara ödenen faizler, bina ya da demirbaş onarım giderleri, yapılan işin hacmi ile orantılı temsil ve ağırlama giderleri, serbest meslek kazancı belirlenirken gider olarak dikkate alınabilir.

İkametgâhlarının bir kısmını iş yeri olarak kullananlar, ikametgâh için ödedikleri kiranın tamamı ile ısıtma ve aydınlatma gibi diğer giderlerin yarısını indirebilirler. İş yeri kendi mülkü olanlar kira yerine amortismanı, ikametgâhı kendi mülkü olup bunun bir kısmını iş yeri olarak kullananlar ise amortismanın yarısını gider yazabilirler.

Fotoğraf 1.5: Serbest meslek kazancı

1.5.2. Serbest Meslek Kazanç Defterinin Gider Sayfası

Tâcirin yaptığı harcamalar defterin gider sayfasına işlenir. Defter işe başladığında notere tasdik ettirilir. Karşılıklı sayfaların numaraları aynıdır. Defterin sağ tarafı “gelir” sayfasıdır. 1 numaralı “gider” sayfasının kaşısındaki sayfa da 1 numaralı “gelir” sayfasıdır.

[1] 1 GİDER							[1] 1 GELİR						
Sıra No [2]	KAYIT TARİHİ [3]	ALINAN BELGENİN TARİH ve NUMARASI [4]		GİDER ÇEŞİDİ (Açıklama) [5]	ÖDENEN GİDER TUTARI (TL) [6]	İNDİRİLECEK KDV (TL) [7]	Sıra No [2]	KAYIT TARİHİ [3]	ALINAN BELGENİN TARİH ve NUMARASI [4]		ÜCRETİN KİMDEN ALINDIĞI (Açıklama) [5]	GELİRİN TUTARI (TL) [6]	HESAPLANACAK KDV (TL) [7]
		TARİHİ	NU. SI						TARİHİ	NO			
				Nakli Yoktur							Nakli Yoktur		
				[8] TOPLAM							[8] TOPLAM		

Tablo 1.1: Serbest meslek kazanc defteri

Gider sayfasında aşağıdaki bilgiler yer alır:

- [1] Sayfa numarası (Gelir sayfası numarası ile aynıdır.) ve nakli yekûn bölümü,
- [2] İşlem sıra numarası,
- [3] İşlem kayıt tarihi,
- [4] Belge tarihi ve belgenin numarası
(Serbest Meslek Kazanç Defteri'nde kayıtlar günü gününe yazılır.) ,
- [5] Giderlerin çeşidi açıklaması,
- [6] Giderler için ödenen tutar (Giderin tutarı TL olarak yazılır.) ,
- [7] İndirilecek KDV tutarı bölümü, (KDV tutarı TL olarak yazılır.) ,
- [8] Toplam satırı yer alır.

SERBEST MESLEK KAZANÇ DEFTERİ

[1] 1 GİDER

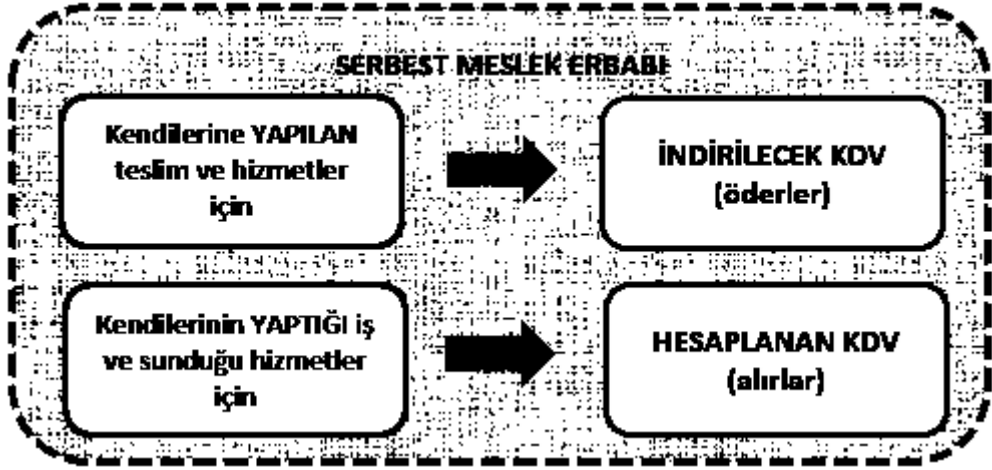
Sıra No [2]	KAYIT TARİHİ [3]	ALINAN BELGENİN TARİH ve NUMARASI [4]		GİDER ÇEŞİDİ (Açıklama) [5]	ÖDENEN GİDER TUTARI (TL) [6]	İNDİRİLECEK KDV (TL) [7]
		TARİHİ	NU. SI			
				Nakli Yekûn		
				[8] TOPLAM		

Tablo 1.2: Serbest meslek kazancı gider sayfası

1.6. KDV Hesaplamaları

Serbest meslek ile uğraşanlar da hemen her türlü harcamalarında KDV öderler; malın teslimi veya fatura ya da benzeri bir belgenin düzenlenmesi Katma Değer Vergisi'nin ortaya çıkmasına sebep olur. Hangisi önce yapılmışsa vergiyi doğuran olaya, o esas alınır. Serbest meslek erbaplarının faaliyetleri sonucunda sattıkları hizmetlerde KDV oranı % 18' dir.

Serbest meslek erbabı kendilerine yapılan teslim ve hizmetler için KDV öderler. Bu KDV'ye “İndirilecek KDV” denir. Serbest meslek erbabı kendilerinin yaptığı iş ve sunduğu hizmetler için KDV alırlar. Bu KDV'ye “Hesaplanan KDV” denir.

Şekil 1.1: Serbest meslek erbabı KDV kapsamı

Hesapla da kullanacağımız formüller aşağıdaki gibidir:

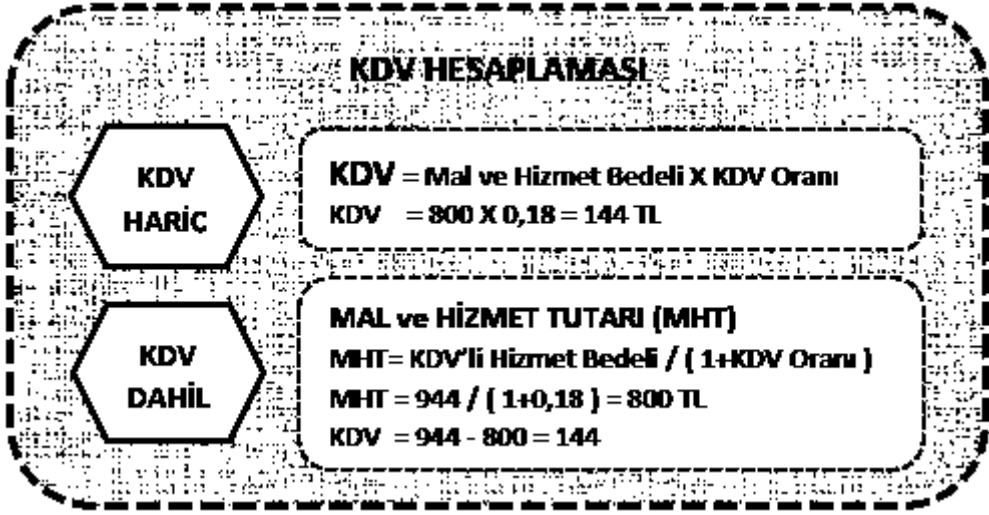
Şekil 1.2: KDV hesaplamaları

Örnek:

KDV hariç ; % 18 KDV hariç 800 TL'lik hizmetin KDV tutarını hesaplayınız.

KDV dahil ; % 18 KDV dahil 944 TL'lik hizmetin KDV tutarını her iki yol ile hesaplayınız.

Soruyu yukarıdaki formülleri kullanarak çözelim;

Şekil 1.3: KDV dahil-hariç hesaplaması çözümü

1.7. Gider Kayıtları Uygulaması

Serbest meslek kazançlarının tespitinde hâsıllardan indirilecek giderler Gelir Vergisi Kanunu'nun 68' inci maddesinde bentler halinde açıklanmıştır. Yapılan yeni düzenlemeler çerçevesinde serbest meslek faaliyetinin ifası sırasında yapılan ve belgelendirilmek suretiyle **gider kabul edilen ödemeler** aşağıdaki gibidir.

- Mesleki kazancın elde edilmesi ve devam ettirilmesiyle ilgili genel giderler,

İkametgâhlarının bir kısmını iş yeri olarak kullananlar, ikametgâh için ödedikleri kiranın tamamı ile ısıtma ve aydınlatma gibi diğer giderlerin yarısını indirebilirler.

Örnek: Kira ile oturduğu dairenin bir odasını avukatlık bürosu olarak kullanan bir avukat ödediği 30.000 TL tutarındaki kiranın tamamını, ısıtma, aydınlatma ve su için ödediği 7.500 TL'nin ise yarısını yani (30.000 + 3.750 =) 33.750 TL'yi kazancından indirebilecektir.

İş yeri kendi mülkü olanlar kira yerine amortismanı, ikametgâhı kendi mülkü olup bunun bir kısmını işyeri olarak kullananlar amortismanın yarısını gider yazabilirler.

- Hizmetli ve işçilerin iş yerinde veya iş yerinin müştemilatındaki iâşe ve ibate giderleri, tedavi ve ilaç giderleri, sigorta primleri ve emekli aidatı (bu primlerin ve aidatın geri alınmaması üzere Türkiye'de kâin sigorta şirketlerine veya emekli ve yardım sandıklarına ödenmiş olması ve emekli ve yardım sandıklarının tüzel kişiliği haiz bulunmaları şartıyla) ile demirbaş olarak verilen giyim giderleri,
- Mesleki faaliyetle ilgili seyahat ve ikamet giderleri(seyahat maksadının gerektirdiği süre ile sınırlı olmak şartıyla),

- Mesleki faaliyette kullanılan tesisat, demirbaş eşya ve envantere dâhil taşıtlar için Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanlar,
- Kiralanan veya envantere dâhil olan ve işte kullanılan taşıtların giderleri(taşıt giderlerinden kasıt genel olarak taşıtların tamir, bakım, yakıt gibi giderleridir.),
- Alınan mesleki yayınlar için ödenen bedeller,
- Mesleki faaliyetin ifası için ödenen mal ve hizmet alım bedelleri,
- Serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla emekli sandıklarına ödenen giriş ve emeklilik aidatları ile mesleki teşekküllere ödenen aidatlar,
- Mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen meslek, ilan ve reklam vergileri ile iş yerleriyle ilgili aynı vergi, resim ve harçlar,
- Mesleki faaliyetle ilgili olarak kanun, ilam ve sözleşmeye göre ödenen tazminatlardır.

Her türlü para cezaları ve vergi cezaları ile serbest meslek erbabının suçlarından doğan tazminatlar **gider olarak indirilemez**. Bu giderlere kanunen kabul edilmeyen giderler denir. Bunlar deftere yazılmaz.

Örnek: Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzman Doktoru A.A 15.08.2018 tarihinde işe başlamıştır. Faaliyete ilişkin bilgileri şöyledir.

NOT: Belgelerin tarihi ve kayıt tarihi aynı gün olmak zorundadır.

İstenen :

Serbest kazanç defteri gider kayıtlarını yapınız.

- 1) 01.09.2018 tarihinde eylül ayı iş yeri kirası 1.500 TL ödenmiştir.
- 2) 01.09.2018'de Çiçek Kırtasiyesinden % 18 KDV hariç, 120 TL'lik kırtasiye malzemesi 527 numaralı fatura ile alınmıştır.
- 3) 18.09.2018 tarihinde, işyerinde kullanılan sabit telefon kullanım ücreti 15,00 ve KDV tutarı 2,70 TL 75641 numaralı fatura ile ödenmiştir.
- 4) 20.09.2018 tarihinde büroda kullanılmak üzere Tertemiz Temizlik Ltd. 'den 747 numaralı fatura ile % 18 KDV dahil, 112,10 TL'lik temizlik malzemesi satın alınmıştır.
- 5) 25.09.2018'de büroda kullanılmak üzere çay-kahve seti Süs Diyarı Züccaciye'den 209 numaralı fatura ile % 18 KDV hariç, 200 TL'ye satın alınmıştır.
- 6) 26.09.2018'de Hukuk dergisine yıllık abonelik ücreti olan 150 TL % 1 KDV hariç 159 numaralı fatura ile ödenmiştir.
- 7) 30.09.2018'de 3.000 TL brüt ücret bordrosu yapılmış ve hesaplanan net ücret personele ödenmiştir. SSK işveren primi 600 TL'dir.

Hesaplama işlemleri:

1. Kiradan kesilen stopaj % 20 kesintisi ayrı izlenir. Serbest meslek kazanç defteri gider sayfasına yazılmaz.
2. $120 \times 0,18 = 21,6$ TL. (Gider tutarı :120,00 TL, KDV tutarı: 21,6 TL)
3. Sabit telefon gider tutarı :15,00 KDV tutarı: 2,70
4. Net Gider Tutarı = $112,10/1,18 = 95,00$ TL →→→ Gider Tutarı
KDV = $112,10 - 95 = 17,10$ TL →→→ İndirilecek KDV
5. KDV = $200 \times 0,18 = 36,00$ TL'dir. (Gider tutarı :200,00 TL, KDV tutarı: 36,00 TL)
6. KDV = $150 \times 0,01 = 1,50$ TL'dir. (Gider tutarı :150,00 TL, KDV tutarı: 1,50 TL)
7. Personelin brüt ücreti 3.000,00 TL yazılır.
8. Ücretin, SGK işveren payı 600,00 TL olarak yazılır.

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzman Doktoru A.A'nın Serbest Meslek Kazanç Defteri'nin gider sayfası aşağıdaki gibidir:

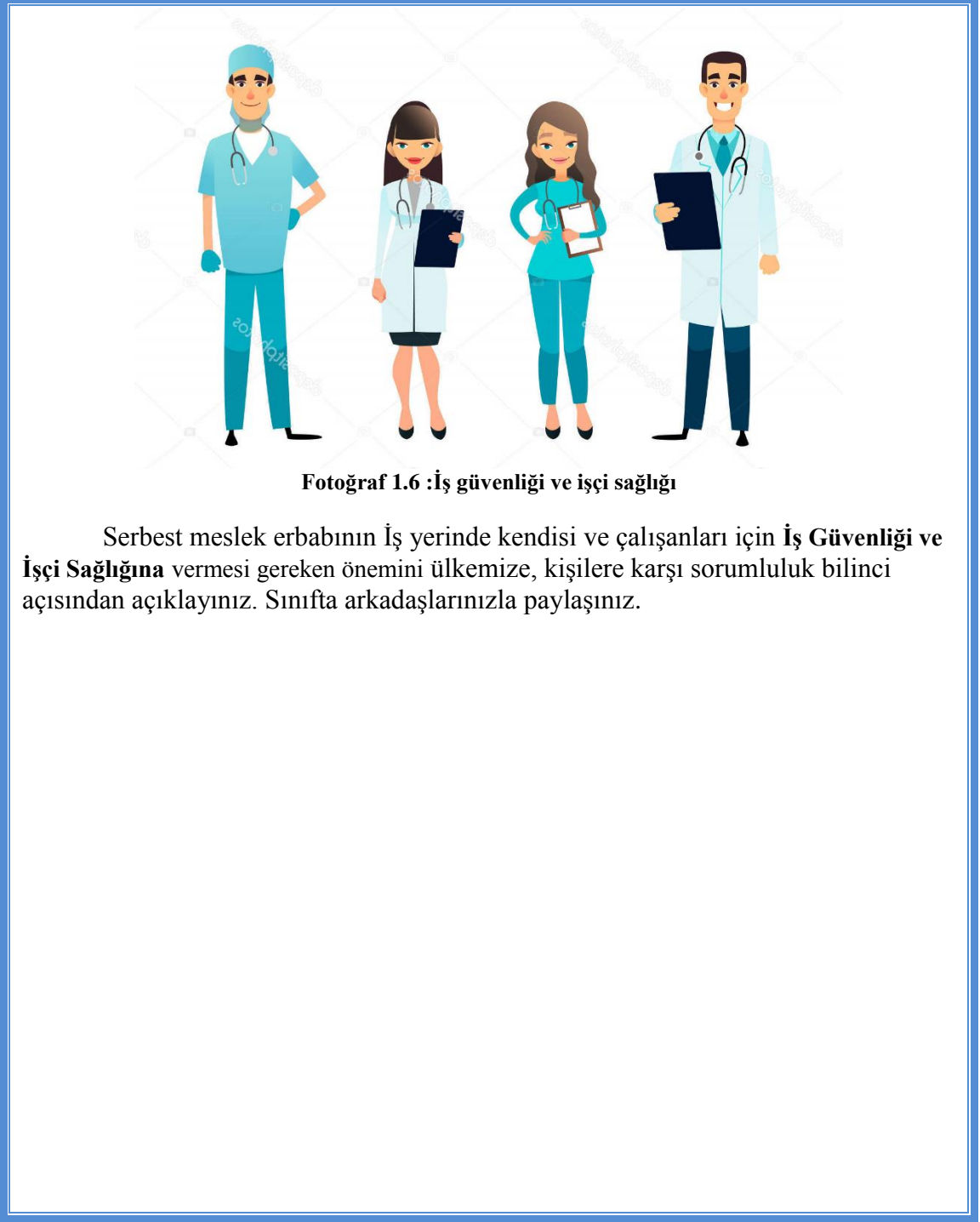
1. GİDER

01.09.2018–30.09.2018

Sıra No	KAYIT TARİHİ	ALINAN BELGENİN TARİH ve NUMARASI		GİDERLERİN ÇEŞİDİ	ÖDENEN GİDER TUTARI (TL)	İndirilecek KDV (TL)
		TARİHİ	NO.			
				Nakli Yekün	-----	
1	01.09.2018	01.09.2018	-----	İşyeri Kirası	1.500,00	-----
2	01.09.2018	01.09.2018	527	Çiçek Kırtasiye	120,00	21,60
3	18.09.2018	18.09.2018	75641	Telekom	15,00	2,70
4	20.09.2018	20.09.2018	747	Tertemiz Ltd.	95,00	17,10
5	25.09.2018	25.09.2018	209	Süs Diyarı Züccac	200,00	36,00
6	26.09.2018	26.09.2018	159	Mesleki Dergi	150,00	1,50
7	30.09.2018	30.09.2018	-----	Personel Ücreti	3.000,00	-----
8	30.09.2018	30.09.2018	-----	SSK İşveren Payı	600,00	-----
				TOPLAM	5.680,00	78,90

Tablo 1.3: Serbest meslek kazancı gider sayfası çözümü

DEĞERLER ETKİNLİĞİ-1

Fotoğraf 1.6 :İş güvenliği ve işçi sağlığı

Serbest meslek erbabının İş yerinde kendisi ve çalışanları için **İş Güvenliği ve İşçi Sağlığına** vermesi gereken önemini ülkemize, kişilere karşı sorumluluk bilinci açısından açıklayınız. Sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak aşağıdaki işlem basamaklarını tamamladığınızda Gelir Vergisi ve Vergi Usul Kanununa uygun olarak serbest kazanç defteri işlemlerini yapabileceksiniz

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alınız.	➤ Ergonomi ilkelerine uygun olarak bilgisayar kullanmalısınız. ➤ Çalışma ortamını düzenlemelisiniz. ➤ Ortamın aydınlatma, havalandırma, temizlik, gürültü vb. ilkelerine dikkat etmelisiniz.
➤ Serbest meslek kazanç defterini temin ediniz.	➤ Serbest Kazanç Defteri temin etmelisiniz.
➤ Serbest meslek erbabının gelir ve gider belgelerini ayrıt ediniz.	➤ Gelir belgelerini ayrı bir dosyaya, gider belgelerini ayrı bir dosyaya tarih sırasına göre takmalısınız. ➤ Başka belgeler varsa bunları da ayrı dosyalamalısınız. ➤ Her türlü para ve vergi cezaları gider kabul edilmez. Bunları da ayrı dosyalamanız gerekmektedir.
➤ Gider tarafını tarih sırasına göre deftere işleyiniz.	➤ Gider kayıtlarında KDV dahil-hariç uyarısına dikkat etmelisiniz. ➤ Belgelerdeki KDV oranlarını dikkatli hesaplamalısınız. ➤ Kaydettiğiniz belgelerin üzerine farklı bir kalem ile defter kayıt numarasını yazmalısınız. ➤ Kaydedilmemiş belge olup olmadığını kontrol etmelisiniz. ➤ Hatalı kayıtlarınız varsa bunları kurallara uygun düzeltmelisiniz.
➤ Kayıtlar bittikten sonra gider tarafı sütun toplamlarını alınız.	➤ Sütun toplamlarının en sağ köşedeki genel toplama eşit olup olmadığını kontrol etmelisiniz. ➤ Her sayfa bittiğinde o sayfanın toplamını bir sonraki sayfada nakli yekün satırına aktarmalısınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Serbest Meslek Kazanç Defteri”ni kimler tutar?
 - A) Bakkallar, manavlar
 - B) Kırtasiyeciler, züccacıyeciler
 - C) Avukatlar, doktorlar
 - D) İşportacılar
 - E) Pazarcılar
2. Kimler serbest meslek sahibidir?
 - A) Şahsi mesai yapanlar
 - B) İلمي veya mesleki bilgiye dayanan iş yapanlar
 - C) İhtisasa dayanan ticari mahiyette olmayan iş yapanlar
 - D) Hiçbiri
 - E) Hepsi
3. Serbest Meslek Kazanç Defteri”nin gider kayıtları ne zaman yapılmalıdır?
 - A) Peşin alışlar aynı gün yapılır, veresiye alışlar 10 gün sonra yapılır.
 - B) Peşin alışlar aynı gün yapılır, veresiye alışlar ödendiği gün yapılır.
 - C) Her türlü gider kayıtları, peşin/veresiye olduğuna bakılmaksızın aynı gün yapılır.
 - D) Her türlü gider kayıtları aynı gün yapılır, amortisman gideri yıl sonunda yapılır.
 - E) Hiçbiri
4. Serbest Meslek Kazanç Defteri”nin gider sayfasında aşağıdakilerden hangisi **ver** **almaz?**
 - A) Sayfa numarası
 - B) İndirilecek KDV
 - C) Toplam sütunu
 - D) Gelir tutarı
 - E) Hesaplanan KDV
5. 25.10.2018 tarihinde SMMM Niyazi Ç., yeni açtığı mali müşavirlik bürosu için %18 KDV hariç 200 TL’lik temizlik malzemesini 1071 numaralı fatura ile satın almıştır. **Yukarıdaki açıklamaya göre işlem gelir veya gider midir? KDV tutarı aşağıdakilerden hangisidir ?**
 - A) Gelir tarafına kayıt edilir, KDV 236 TL
 - B) Gider tarafına kayıt edilir, KDV 236 TL
 - C) Gelir tarafına kayıt edilir, KDV 36 TL
 - D) Gider tarafına kayıt edilir, KDV 36 TL
 - E) Kayıt edilmez.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda Vergi Usul Kanunu'na (VUK) göre, serbest meslek kazanç defteri gelirlerini tanıyacaksınız ve kayıt yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Hangi işlemler gider olarak kabul edilmektedir? Araştırıp sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Çevrenizdeki bir SMMM'yi ziyaret ederek geçmiş yıllardan bir Serbest Meslek Erbabının inin hesap özetini rica ederek inceleyiniz.

2. SERBEST MESLEK KAZANÇ DEFTERİ GELİR KAYDI

Serbest meslek erbabının yapmış olduğu gelirlere ilişkin belgeler tarih sırasına göre Serbest Meslek Kazanç defterinin gelir tarafına yazılır.

2.1. Gelir Kavramı ve Kayıtları

Serbest meslek sahibinin yaptığı iş ve sunduğu hizmet karşılığında elde ettiği kazançlar **gelir** olarak ifade edilebilir.

Fotoğraf : 2.1. Serbest meslek kazanç geliri

Serbest Meslek Kazanç Defteri'nin sağ tarafı gelir sayfasını oluşturur. Gelirler bu sayfaya günlük yazılır.

Gelir sayfasında aşağıdaki bilgiler yer alır:

- [1] Sayfa numarası (Gider sayfası numarayı taşır.),
- [2] İşlem sıra numarası,
- [3] İşlem kayıt tarihi,
- [4] Belge tarihi ve belgenin numarası
(Serbest Meslek Kazanç Defteri'nde kayıtlar günü gününe yazılır.),
- [5] Ücretin kimden alındığının yazıldığı bölüm,
- [6] Gelirin tutarının yazıldığı bölüm, (Gelir tutarı TL olarak yazılır.),
- [7] Hesaplanan KDV tutarı bölümü, (KDV tutarı TL olarak yazılır.),
- [8] Toplam satırı yer alır.

SERBEST MESLEK KAZANÇ DEFTERİ

[1] 1 GELİR

Sıra No [2]	KAYIT TARİHİ [3]	ALINAN BELGENİN TARİH ve NUMARASI [4]		ÜCRETİN KİMDEN ALINDIĞI (Açıklama) [5]	GELİRİN TUTARI (TL) [6]	HESAPLANACAK KDV (TL) [7]
		TARİHİ	NO			
				Nakli Yekün		
				[8] TOPLAM		

Tablo 2.1: Serbest meslek kazancı gelir sayfası

2.2. Gelir Üzerinden Kesilen Stopaj Hesaplamaları

Serbest meslek faaliyetiyle uğraşanlara (Noterlere serbest meslek faaliyetlerinden dolayı yapılan ödemeler hariç) yapılan ödemeler esnasında ödemeyi yapanlar tarafından gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekir. Serbest meslek kazançlarında % 20 oranında stopaj kesintisi yapılmaktadır (GVK 94. Mad.).

Serbest meslek faaliyetiyle uğraşanlara yapılan ödeme esnasında yapılan kesinti bir ön vergileme olup, bu kesinti yıllık beyannamede hesaplanan vergiden mahsup edilecektir. Mahsubu yapılan kesinti tutarı, beyannamede hesaplanan vergiden fazla olduğu takdirde,

vergi dairesince mükellefe yazı ile bildirilir ve mükellefin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatı üzerine kendisine iade edilir.

2.3. Serbest Kazanç Defteri Kayıt Kuralları

Serbest Meslek Kazanç Defteri'nde, kayıtlar VUK madde 215-219'da düzenlenmiştir. Serbest Meslek Kazanç Defteri gelir kayıtlarındaki düzeltmeler VUK 215-219 maddelere göre yapılmaktadır.

2.4. Gelir Kayıtları Uygulaması

Örnek: Serbest meslek kazanç defteri gider kayıtlarından sonra Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzman Doktoru A.A'nın gelir faaliyete ilişkin bilgileri şöyledir(15.08.2018 tarihinde işe başlamıştır.).

NOT : Belgelerin tarihi ve kayıt tarihi aynı gün olmak zorundadır. Örneğin gider kayıtları 1. öğrenme faaliyetinde yapılmıştır.

İstenen :

- A) Serbest kazanç defteri gelir kayıtlarını yapınız.
- B) Serbest kazanç bildirimini düzenleyiniz.

- I. 02.09.2018 tarihinde 001 numaralı serbest meslek makbuzu düzenlenerek, % 18 KDV hariç hasta Bayan S.B'den 250 TL tahsil edilmiştir.
- II. 11.09.2018 tarihinde 002 numaralı serbest meslek makbuzu düzenlenerek % 18 KDV hariç hasta Bay B.E'den 325 TL tahsil edilmiştir.
- III. 13.09.2018 tarihinde 003 numaralı serbest meslek makbuzu makbuzu düzenlenerek, % 18 KDV hariç hasta Bayan L.A'den 1.250 TL tahsil edilmiştir.
- IV. 15.09.2018 tarihinde 004 numaralı serbest meslek makbuzu düzenlenerek, % 18 KDV dahil hasta Bay A.S' den 580 TL tahsil edilmiştir.

Hesaplama İşlemleri:

1. $KDV = 250 \times 0,18 = 45,00$ TL'dir. (Gelir tutarı : 250,00 TL, KDV tutarı: 45,00 TL)
2. $KDV = 325 \times 0,18 = 58,50$ TL'dir. (Gelir tutarı : 325,00 TL, KDV tutarı: 58,50 TL)
3. KDV dâhil hesaplaması;
4. Net Satış Tutarı = $1.250 / 1,18 = 1.059,33$ TL → → → Gelir Tutarı
KDV = $1.250 - 1.059,33 = 190,67$ TL → → → Hesaplanan KDV
5. KDV dâhil hesaplaması;
Net Satış Tutarı = $580 / (1 + 0,18) = 491,53$ TL → → → Gelir Tutarı
KDV = $580 - 491,53 = 88,47$ TL → → → Hesaplanan KDV

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzman Doktoru A.A'nın Serbest Meslek Kazanç Defteri'nin gelir sayfası aşağıdaki gibidir:

SERBEST MESLEK KAZANÇ DEFTERİ

01.09.2018–30.09.2018

[1] 1 GELİR

Sıra No	KAYIT TARİHİ	ALINAN BELGENİN TARİH ve NUMARASI		ÜCRETİN KİMDEN ALINDIĞI (Açıklama)	GELİRİN TUTARI (TL)	HESAPLANACAK KDV (TL)
		TARİHİ	NO.			
				Nakli Yekün	-----	
1	02.09.2018	02.09.2018	0001	Bayan S.B	250,00	45,00
2	11.09.2018	11.09.2018	0002	Bay B.E	325,00	58,50
3	13.09.2018	13.09.2018	0003	Bayan L.A	1.059,33	190,67
4	15.09.2018	15.09.2018	0004	Bay A.S	491,53	88,47
				TOPLAM	2.125,86	382,64

Tablo 2.2: Serbest meslek kazancı gelir sayfası çözümü

İşletmenin toplam dönem kazancı (zararı) $5.680,00 - 2.125,86 = 3.554,20$ TL olarak beyan edilecektir.

Serbest meslek erbabı Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzman Doktoru A.A 'nin kazancı aşağıdaki gibi hesaplanır;

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzman Doktoru A.A 'nin 30.09.2018 Tarihli Serbest Meslek Kazanç Bildirimi			
Gider		Gelir	
Genel Gider Tutarı	5.680,00	Alınan Ücret ve Diğer Gelirler	2.125,86
Demirbaş Satış Zararı Tutarı	-----	Demirbaş Satış Kârı Tutarı	-----
Ayrılan Amortisman Tutarı	-----		
TOPLAM	5.680,00	TOPLAM	2.125,86
KÂR	-----	ZARAR	3.554,20
GENEL TOPLAM	5.680,00	GENEL TOPLAM	5.680,00

Tablo 2.3: Serbest meslek kazanç bildirimini

Fotoğraf 2.2: İş güvenliği ve işçi sağlığı

DEĞERLER ETKİNLİĞİ-1

Aşağıdaki sorumluluk bilinciyle ilgili özlü sözleri okuyunuz. İlgili boşluklara çalışkanlıkla ilgili bildiğiniz, araştırdığınız 5 tane atasözü, deyim ve özlü sözü aşağıda size bırakılan yere yazınız.

- * Her insan herkes karşısında her şeyden sorumludur. (Dostoyevski)
- * Yalnızca yaptıklarımızdan değil, yapmadıklarımızdan da sorumluyuz. (Anonim)
- * Sorumluluktan kaçmak; insanın kendisine ihaneti olur.

UYGULAMA FAALİYETİ

İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak aşağıdaki işlem basamaklarını tamamladığınızda Gelir Vergisi ve Vergi Usul Kanununa uygun olarak serbest kazanç defteri işlemlerini yapabileceksiniz

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alınız.	➤ Ergonomi ilkelerine uygun olarak bilgisayar kullanmalısınız. ➤ Çalışma ortamını düzenlemelisiniz. ➤ Ortamın aydınlatma, havalandırma, temizlik, gürültü vb. ilkelerine dikkat etmelisiniz.
➤ Serbest meslek kazanç defterini temin ediniz.	➤ Serbest Kazanç Defteri temin etmelisiniz.
➤ İşletmenin gelir ve gider belgelerini ayırt ediniz.	➤ Gelir belgelerini ayrı bir dosyaya, gider belgelerini ayrı bir dosyaya tarih sırasına göre takmalısınız. ➤ Başka belgeler varsa bunları da ayrı dosyalamalısınız. ➤ Her türlü para ve vergi cezaları gider kabul edilmez. Bunları da ayrı dosyalamanız gerekmektedir.
➤ Gelir tarafını tarih sırasına göre deftere işleyiniz.	➤ Gelir kayıtlarında KDV dahil-hariç uyarısına dikkat etmelisiniz. ➤ Belgelerdeki KDV oranlarını dikkatli hesaplamalısınız. ➤ Kaydettiğiniz belgelerin üzerine farklı bir kalem ile defter kayıt numarasını yazmalısınız. ➤ Kaydedilmemiş belge olup olmadığını kontrol etmelisiniz. ➤ Hatalı kayıtlarınız varsa bunları kurallara uygun düzeltmelisiniz.
➤ Kayıtlar bittikten sonra gider ve gelir tarafı sütun toplamlarını alınız.	➤ Sütun toplamlarının en sağ köşedeki genel toplama eşit olup olmadığını kontrol etmelisiniz. ➤ Her sayfa bittiğinde o sayfanın toplamını bir sonraki sayfada nakli yekün satırına aktarmalısınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. “Serbest Meslek Kazanç Defteri”nin gelir sayfasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?
- A) Sayfa numarası
 - B) İndirilecek KDV
 - C) Toplam sütunu
 - D) Gelir tutarı
 - E) Hesaplanan KDV

2. 27.10.2018 tarihinde Uzman Doktor Hasan Y. yaptığı muayene karşılığı olarak hastasından % 18 KDV hariç 500 TL ücret tahsil etmiştir. Karşılığında 0121 numaralı serbest meslek makbuzu kesmiştir.

Yukarıdaki açıklamaya göre işlem gelir veya gider midir? KDV tutarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelir tarafına kayıt edilir, KDV 90 TL
 - B) Gider tarafına kayıt edilir, KDV 90 TL
 - C) Gelir tarafına kayıt edilir, KDV 590 TL
 - D) Gider tarafına kayıt edilir, KDV 590 TL
 - E) Kayıt edilmez.
3. 30.10.2018 tarihinde Avukat Faruk Burak G. müvekkili Musa G.’den % 18 KDV hariç 250 TL avukatlık ücretini tahsil etmiş ve karşılığında 0430 numaralı serbest meslek makbuzu kesmiştir.

Yukarıdaki açıklamaya göre işlem gelir veya gider midir? KDV tutarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelir tarafına kayıt edilir, KDV 295 TL
 - B) Gider tarafına kayıt edilir, KDV 295 TL
 - C) Gelir tarafına kayıt edilir, KDV 45 TL
 - D) Gider tarafına kayıt edilir, KDV 45 TL
 - E) Kayıt edilmez.
4. Aşağıdakilerden hangisi serbest meslek kazançlarından yapılan stopaj kesinti oranıdır ?
- A) Stopaj kesilmez.
 - B) % 10
 - C) % 15
 - D) % 20
 - E) % 25

5. Serbest meslek sahibinin yaptığı iş ve sunduğu hizmet karşılığında elde ettiği kazançlar ne olarak ifade edilir ? Kazanç serbest meslek kazanç defterinin hangi tarafına yazılır ?
- A) Gelir, sol tarafa kayıt edilir.
 - B) Gider, sol tarafa kayıt edilir.
 - C) Gelir, kayıt edilmez
 - D) Gider, sağ tarafa kayıt edilir.
 - E) Gelir, sağ tarafa kayıt edilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda Vergi Usul Kanunu'na (VUK), Katma Değer Vergisi Kanunu'na (KDV) göre, serbest meslek kazancını hesaplayabileceksiniz, serbest meslek makbuzu düzenleyebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Serbest meslek makbuzu temin edip, serbest meslek makbuzunda bulunması gerekli bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Çevrenizdeki bir SMMM'yi ziyaret ederek serbest meslek erbabının düzenlediği serbest meslek makbuzundan yapılan kesintileri araştırınız.
- Serbest meslek faaliyetinde bulunan gerçek kişiler kazançlarını hangi beyannamesi ile beyan eder, beyanname ekleri nelerdir araştırınız.

3. SERBEST MESLEK KAZANCI

Serbest meslek faaliyetinde bulunan serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlemek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak zorundadır.

3.1. Serbest Meslek Makbuzunda Bulunması Gerekenler

Vergi Usul Kanunu'nun 237. maddesine göre serbest meslek makbuzlarında:

- Makbuzu verenin soyadı adı veya unvanı, adresi, vergi dairesi ve hesap numarası,
- Müşterinin soyadı, adı veya unvanı ve adresi,
- Alınan paranın miktarı,
- Paranın alındığı tarih,
- Yazılır ve bu makbuzlar serbest meslek erbabı tarafından imzalanır.
- Serbest meslek makbuzları seri ve sıra numarası dahilinde teselsül ettirilir.

3.2. Serbest Meslek Kazanç Makbuzunun Düzenlenmesi

Serbest meslek makbuzunda hem stopaj (gelir vergisi) hem de KDV vardır. Stopaj brüt tutar üzerinden % 20 ve KDV % 18'dir.

Stopajı müşteriniz sizin adınıza vergi dairesine öder (muhtasar beyanname ile). KDV'yi de vergi dairesine siz ödersiniz. Burada brüt ve net kavramları ortaya çıkar.

Net: Müşteriden tahsil edeceğiniz tutarın, vergiler düşüldükten sonra elinizde kalacak miktardır. Yani sizin kasanızda kalacak olan paradır.

Brüt (Matrah): Net kazancınız üstüne eklenmiş vergilerin de olduğu tutardır.

Düzenleyen				SERBEST MESLEK MAKBUZU	
İl Kodu		Seri :			
Sayın :		Sıra :			
		Tarih :/...../ 20....		
Ücretin Ne İçin Alındığı (Açıklama)		Brüt Ücret			
		Stopaj %			
		Net Ücret			
		KDV %			
		Net Alınan			
Yalnız :		TL'dir.			

Fotoğraf 3.1: Serbest meslek makbuzu örneği

Örnek:

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzman Doktoru A.A, hastası S.G'den 01.11.2018 tarihinde, muayene ücreti olarak 500 TL almıştır. Müşterisine serbest meslek makbuzu düzenlemiştir.

Fatura Bilgileri :

Düzenleyen : Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzman Doktoru A.A

Doktorlar sitesi No:999 D:1111 Konak / İZMİR Tel : 0 232 111 22 33

Seri : A9999

Sıra : 1111222 (Belge no)

Tarih : 01.11.2018

Tutar : 500 TL

Hasta Bilgileri

Adı Soyadı : S.G

Adres : Yıldırım sok 11111/99 No :222 Karabağlar/İZMİR

İstenen :

Serbest meslek makbuzu hesaplamalarını yapınız.

Serbest meslek makbuzunu düzenleyiniz.

ÇÖZÜM ;

Gelir Vergisi Stopajı = Brüt Ücret x % 20
Gelir Vergisi Stopajı = 500 x % 20
Gelir Vergisi Stopajı = 100 TL (Gelir Vergisi)

KDV = 500 X 0,18 = 90 TL

NET ÜCRET = 500 - (100)+ 90 = 490 TL Buna göre serbest meslek makbuzu düzenlenir.

Düzenleyen Çocuk Sağlığı ve Has. Uzm. Dr. A.A. Doktorlar sitesi No:999 D:1111 Konak / İZMİR 0232 111 22 33				SERBEST MESLEK MAKBUZU	
		İl Kodu		Seri : A9999	
				Sıra : 11111222	
				Tarih : 1.11.2018	
Sayın : S.G Yıldırım sok 11111/99 No:222 Karabağlar/İZMİR					
Ücretin Ne İçin Alındığı (Açıklama)	Brüt Ücret			500	
Muayene ücreti	Stopaj %			100	
	Net Ücret			400	
	KDV % 18			90	
	Net Alınan			490	
Yalnız : DÖRTYÜZDOKSAN TL.					

Fotoğraf 3.2: Serbest meslek makbuzu düzenlenmiş hali

3.3. Serbest Meslek Kazançlarında Geçici Vergi

Geçici vergi, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibariyle serbest meslek kazancı üzerinden hesaplanır.

Fotoğraf 3.3: Gelir İdaresi Başkanlığı

İlgili hesap döneminin üçer aylık dönemlerine ilişkin olarak ödenen geçici vergi yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilir. Ödenmeyen geçici vergi tutarı, hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilemez ve terkin edilir.

Serbest meslek kazanç defteri tutan mükellefler serbest meslek kazanç bildirimini geçici vergi beyannamelerine eklerler.

Geçmiş yıllarda oluşan ve mahsup edilemeyen zararların cari yıl kazançlarından mahsubu mümkündür. Arka arkaya 5 yıl içinde mahsup edilmeyen zarar bakiyesi takip eden yıllara devredilemez. Envantere dahil olmayan gayrimenkullerin satışından doğan zararların mahsubu mümkün değildir.

3.4. Serbest Meslek Kazancının Beyanı

Serbest meslek erbabı, kazanç temin etmemiş olsa bile yıllık beyanname vermek zorundadır.

Gelir vergisi beyannamesinde indirimlerin yapılabilmesi için; yıllık beyanname ile bildirilecek bir gelirin bulunması ve yapılacak indirimlerin ilgili mevzuatta belirtilen şartları taşıması gerekmektedir.

Serbest meslek kazancından indirim konusu yapılabilecek hususlar şunlardır:

- Şahıs sigorta primleri,
- Eğitim ve sağlık harcamaları,
- Engellilik indirimi,
- Bağış ve yardımlar,
- Sponsorluk harcamaları,
- Araştırma ve geliştirme harcamaları,
- Başbakanlıkça veya BKK'ca başlatılan yardım kampanyalarına yapılan aynı ve nakdi bağışlar,
- Türkiye Kızılay Derneği ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımlar,

- Türkiye’den yurtdışı mukimi kişi ve kurumlara verilen hizmetler,
- Diğer kanunlara göre tamamı indirilecek bağış ve yardımlardır.

Gelir Vergisi Beyannamesinde indirim konusu yapılabilecek hususlara ilişkin ayrıntılı bilgiye, Gelir İdaresi Başkanlığının www.gib.gov.tr internet sayfasından ulaşabilirsiniz

Resim 3.1: www.gib.gov.tr

3.5. Serbest Meslek Defterinde Amortisman Kayıtları

Serbest meslek erbabı, işlerinde bir yıldan fazla kullandıkları ve amortismanına tabi tesisat, demirbaş eşya ve gayrimenkullerin amortismanlarını aşağıda yazılı şekilde tutarlarsa amortisman kaydı yapabilirler.

Üzerinden amortisman ayrılan kıymetler ve bunların amortismanlarının;

- Envanter defterinin ayrı bir yerinde,
- Özel bir amortisman defterinde,
- Amortisman listelerinde gösterilmesi gerekir.

Aksi halde hesaplanan amortisman giderlerinin gider olarak deftere yazılması mümkün değildir.

3.6. Beyannamenin Verilmesi

Serbest meslek faaliyetinde bulunan gerçek kişiler kazançlarını Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi ile beyan eder ve bu beyannamelerini bağlı buldukları vergi dairesine verirler.

Örneğin; 2018 yılında faaliyette bulunan ve serbest meslek kazancı elde eden mükellefler, bu dönemde elde ettikleri serbest meslek kazançını/zararını 2019 yılının Mart ayının başından 25’inci (yirmi beşinci) günü akşamına kadar (01-25 Mart) beyan etmeleri gerekmektedir. 25 Mart 2019 tarihi hafta sonuna rastladığından beyannameler 27 Mart 2019 Pazartesi saat 24:00’a kadar verilebilecektir.

Ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden dolayı gerçek usulde vergilendirilen gelir vergisi mükelleflerine hiçbir hadle sınırlı olmaksızın Yıllık Gelir Vergisi, Geçici Vergi, Katma Değer Vergisi ve Muhtasar Beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilmiştir.

Mükellefler beyannamelerini, <https://e-beyanname.gib.gov.tr> adresinde yer alan kılavuza uygun olarak dolduracaklardır.

Ayrıca bu mükelleflerin;

- Takvim yılı içinde memleketi terk etmesi halinde, memleketi terkten önceki 15 gün içinde yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyanda bulunması,
- Takvim yılı içinde ölümü halinde, ölüm tarihinden itibaren 4 ay içinde vefat eden kişi adına varislerce yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyanda bulunulması gerekmektedir.

3.6.1. Verginin Ödenme Zamanı ve Ödeneceği Yer

Beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisi, mart ve temmuz aylarında iki eşit taksitle ödenecektir.

Vergi;

- Vergi tahsiline yetkili banka şubelerine,
- Bağlı bulunulan vergi dairesine,
- Bağlı bulunulan vergi dairesinin bildirilmesi şartı ile herhangi bir vergi dairesine ödenebilir

3.6.2. Yıllık Beyannameye Eklenecek Belgeler

Serbest meslek faaliyetinde bulunan mükellefler, “Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi-1001 A” ve beyannamenin son bölümündeki “Performans Verileri (Bilgileri)” tablosu ile “Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi Eki”nde yer alan “Serbest Meslek Kazançlarına İlişkin Bildirim” tablosunu dolduracaklardır. Serbest meslek faaliyetinden elde edilen kazanç dışında bir gelirin bulunması halinde, bu kazançlara ait diğer tablolar da doldurulacaktır.

Ayrıca beyannameye;

- Yabancı ülkelerde ödenen vergi varsa, ödenen bu vergilere ilişkin belgeler,
- Kesinti yoluyla ödenen vergilere ilişkin belgeler (beyannameye gösterilen gelire dâhil kazançlardan kesilen vergi varsa) eklenecektir.

3.6.3. 2017 Yıllı Gelirleri İçin Geçerli Olan Gelir Vergisi Tarifesi

2017 yılı gelirleri için geçerli olan gelir vergisi tarifesi aşağıdaki gibidir:

VERGİ DİLİMİ	ORAN
13.000 TL'ye kadar	%15
13.000 TL - 30.000 TL arası için	%20
30.000 TL - 110.000 TL arası için	%27
110.000 TL' den fazlası için	%35

Tablo 3.1.: 2017 yılı ücretliler için uygulanacak vergi dilimi ve oranları

20..... yılı vergi dilimi ve oranları aşağıdaki tabloya yazınız.

(Kaynak : <http://www.gib.gov.tr>)

VERGİ DİLİMİ	ORAN
..... TL'ye kadar	%.....
..... TL - TL arası için	%.....
..... TL - TL arası için	%.....
..... TL den fazlası için	%.....

Tablo 3.2: 20..... yılı ücretliler için uygulanacak vergi dilimi ve oranları

ÖRNEK 1: Mükellef (B)'nin SMMM faaliyetinden 2016 yılında elde ettiği serbest meslek kazancı 75.000 TL'dir. Tevkifata tabi olmak suretiyle vergilendirilmiş işyeri kira geliri ise 36.000 TL'dir.

Mükellef (B), serbest meslek kazancından dolayı Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi verecektir.

Serbest meslek kazancı ile tevkifata tabi işyeri kira geliri tutarının toplamı olan (75.000 + 36.000) 111.000 TL, 30.000 TL'lik beyan sınırını aştığından, işyeri kira geliri de beyannameye dâhil edilecektir. Mükellef (B)'nin 2016 yılı kazancı üzerinden hesaplanan gelir vergisi aşağıdaki gibi olacaktır.

Serbest Meslek Kazancı	75.000 TL
GMSİ (Brüt İşyeri Kira Geliri)	36.000 TL
Vergiye Tabi Gelir (Matrahı)	111.000 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi	30.600 TL

Tablo 3.3: Serbest meslek kazancı (Örnekte giderler dikkate alınmamıştır.)

ÖRNEK 2: Mükellef (D), muayenehanesinde verdiği doktorluk hizmetinden 2016 yılında 120.000 TL kazanç elde etmiştir. Mükellef (D)'nin faaliyeti ile ilgili olarak yapmış olduğu genel gider tutarı ise 50.000 TL'dir.

Mükellef (D), ayrıca yazmış olduğu kitapla ilgili olarak bir yayın kuruluşundan 20.000 TL telif kazancı elde etmiş olup, telif kazancı üzerinden yıl içinde (20.000X%17) 3.400 TL tevkifat yapılmıştır. Mükellefin serbest meslek kazancı ile ilgili olarak gelir vergisi aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Gayrisafi Hasılat Toplamı	120.000 TL
İndirilecek Giderler Toplamı	50.000 TL
Beyan Edilecek Serbest Meslek Kazancı (120.000-50.000)	70.000 TL
Vergiye Tabi Gelir (Matrah)	70.000 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi	16.250 TL

Tablo 3.4: Serbest meslek kazancı

Mükellef (D)'nin elde etmiş olduğu 20.000 TL tutarındaki telif kazancı G.V.K.'nın 18 inci maddesine göre gelir vergisinden istisna olduğundan beyan edilmeyecek ve yıl içinde yapılan 3.400 TL tutarındaki tevkifat nihai vergi olacaktır.

Yukarıdaki sayısal örneklerde beyannameye dâhil edilen kazanç ve iratlarla ilgili olarak yıl içinde tevkif yoluyla kesilen vergilerin bulunması halinde, söz konusu tutar hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir.

3.7. Serbest Meslek Kazançlarında İstisnalar

Telif Hakkı ve İhtira Berat Kazanç İstisnası

Müellif, mütercim, heykeltıraş, hattat, ressam, bestekâr, bilgisayar programcısı ve mucitlerin ve bunların kanuni mirasçılarının;

- Şiir, hikaye, roman, makale, bilimsel araştırma ve incelemeleri, bilgisayar yazılımı, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, video band, radyo ve televizyon senaryo ve oyunu gibi eserlerini gazete, dergi, bilgisayar ve internet ortamı, radyo, televizyon ve videoda yayınlamak,
- Kitap, CD, disket, resim, heykel ve nota halindeki eserleri ile ihtira beratlarını satmak,
- Bunlar üzerindeki mevcut haklarını devir ve temlik etmek veya kiralamak
- suretiyle elde ettikleri kazançlar gelir vergisinden istisna edilmiştir.

3.7.2. Sergi ve Panayır İstisnası

Dar mükellefiyete tabi olanların hükümetin izniyle açılan sergi ve panayırılarda yaptıkları serbest meslek faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar gelir vergisinden istisna edilmiştir.

3.7.3. Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası

- Gelir Vergisi Kanununda 6663 sayılı Kanunla yapılan düzenleme ile ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla yirmi dokuz yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin, faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri bu kazançlarının 75.000 TL'ye kadar olan kısmı maddede belirtilen şartlarla gelir vergisinden müstesna tutulmuştur.
- İstisnadan, 6663 sayılı Kanunun Resmî Gazete'de yayımlandığı 10.02.2016 tarihinden itibaren ticari, zirai veya mesleki faaliyet nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunanlardan Kanunda öngörülen şartları taşıyanlar yararlanır. Dolayısıyla bu tarihten önce işe başlayan mükelleflerin söz konusu istisnadan yararlanmalarına imkân bulunmamaktadır.
- İstisna, her vergilendirme döneminde yıllık 75.000 TL olarak uygulanacak olup bir vergilendirme döneminde istisna tutarının altında kazanç elde edilmesi durumunda ise istisnadan yararlanılmayan tutar ertesi yıla devredilmeyecektir.
- Genç girişimcilerde kazanç istisnasından yararlanma şartları ve uygulamaya ilişkin ayrıntılı açıklamalar 292 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yer almaktadır.

Resim 3.2: İş güvenliği ve işçi sağlığı

UYGULAMA FAALİYETİ

İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak aşağıdaki işlem basamaklarını tamamladığınızda Vergi Usul Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanununa uygun olarak Serbest meslek kazancını hesaplayabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alınız.	➤ Ergonomi ilkelerine uygun olarak bilgisayar kullanmalısınız. ➤ Çalışma ortamını düzenlemelisiniz. ➤ Ortamın aydınlatma, havalandırma, temizlik, gürültü vb. ilkelerine dikkat etmelisiniz.
➤ Serbest Meslek Kazanç Defteri'nin toplamalarını alınız.	➤ Gelir ve gider tarafının toplamalarını makine ile almalısınız.
➤ İşletmenin amortismanına tabi varlığı olup olmadığını öğreniniz. ➤ Amortismanı ayrı bir deftere yazınız.	➤ Bu varlıklar gayrimenkul, araba ve dayanıklı tüketim eşyalarıdır. ➤ Envanter ve bilanço defterine amortisman listelerini yazabilirsiniz. ➤ Amortisman yoksa bu adımı uygulamamalısınız..
➤ Gider sayfasına varsa amortismanı da işleyiniz.	➤ İşleme tarih atmalısınız.
➤ Kayıtlar bittikten sonra sütun toplamalarını alınız.	➤ Sütun toplamalarının en sağ köşedeki genel toplama eşit olup olmadığını kontrol etmelisiniz.
➤ Amortisman hesaplamalarını ayrı bir deftere veya listeye yazınız.	➤ Envanter defterine amortisman listesini yazabilirsiniz. ➤ Amortisman yoksa bu adımı uygulamamalısınız.
➤ Serbest meslek kazancını belirleyiniz.	➤ Kazancın hesaplanmasında örnek tablolardan yararlanmalısınız.
➤ Hesapladığınız kazanç üzerinden ödenmesi gereken vergileri hesaplayınız.	➤ Bu işlemi uygulama örneklerindeki gibi uygulamalısınız.
➤ Serbest meslek kazanç bildirimini yapınız.	➤ Serbest meslek kazanç bildirimini www.gib.gov.tr adresinden inceleyebilirsiniz.
➤ Serbest meslek kazanç gelir vergisi ödeyiniz.	➤ Serbest meslek kazanç gelir vergisi ödeme şekli ve zamanını www.gib.gov.tr adresinden inceleyebilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Serbest meslek makbuzu kaç nüsha düzenlenmek zorundadır?
A) 3 nüsha
B) 1 nüsha
C) 2 nüsha
D) 4 nüsha
E) 5 nüsha
2. Serbest Meslek Defteri'ne hangi vergi cezaları gider olarak yazılabilir?
A) Usulsüzlük cezaları
B) I.derece usulsüzlük cezaları
C) Para cezaları
D) Hiçbiri yazılamaz.
E) Hepsi yazılabilir.
3. Serbest meslek makbuzunu basacak matbaalar hangi kuruluş tarafından belirlenir?
A) Hazine Maliye Bakanlığı veya Defterdarlık tarafından
B) Valilik veya Belediye Başkanlığı tarafından
C) SGK veya Defterdarlık tarafından
D) Serbest Meslek Kuruluşları tarafından
E) Belediyeler tarafından
4. Serbest meslek erbabı serbest meslek makbuzunu nerede bastırmalıdır?
A) Valiğin anlaşmalı matbaalarında
B) Bağlı olduğu vergi dairesinin anlaşma yaptığı matbaalarda
C) İsteddiği herhangi bir matbaada
D) Hepsi
E) Hiçbiri
5. Serbest meslek makbuzu düzenlenirken brüt ücret üzerinden hangi vergi kesilir?
A) Gelir Vergisi Stopajı
B) Kurumlar Vergisi
C) KDV
D) Fon payı
E) Vergi kesilmez

6. “Serbest Meslek Kazanç Bildirimi” ne kadar zamanda bir yapılır?
- A) Altı ayda bir yapılır.
 - B) Yılda bir kez yapılır.
 - C) Her üç ayda bir yapılır.
 - D) İki yılda bir yapılır.
 - E) Yapılmaz.
7. 2018 yılı “Serbest Meslek Kazanç Bildirimi” ne zaman yapılmalıdır?
- A) 2019 yılı Mart ayının 25. günü akşamına kadar yapılmalıdır.
 - B) 2018 yılı 31 Aralık akşamına kadar yapılmalıdır.
 - C) 2019 yılı 15 Ocak akşamına kadar yapılmalıdır.
 - D) 2019 yılı 25 Şubat akşamına kadar yapılmalıdır.
 - E) 2019 yılı 31 Aralık akşamına kadar yapılmalıdır.
8. “Serbest Meslek Kazanç Gelir Vergisi” ne zaman ödenir?
- A) Mart ayında ödenir.
 - B) Temmuz ayında ödenir.
 - C) Nisan ayında ödenir.
 - D) Ocak ayında ödenir.
 - E) Mart ve temmuz aylarında iki eşit taksitlerde ödenir.
9. “Serbest Meslek Kazanç Vergisi” nereye ödenir?
- A) Belediyelere
 - B) Yetkili bankalara ve vergi dairesi veznelerine
 - C) Herhangi bir banka şubesine
 - D) SGK veznesine
 - E) Sadece internet aracılığı ile ödenir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi serbest meslek faaliyetinin ifası sırasında yapılan ve belgelendirilen giderlerdir?

- A) Mesleki kazancın elde edilmesi ve idame edilmesinde ödenen genel giderler
- B) Mesleği icra edenin ailesinin seyahat giderleri
- C) Mesleği icra edenin ev kirası
- D) Hepsi
- E) Hiçbiri

2. “Serbest Meslek Kazanç Defteri”nin gider sayfasında hangi durumlarda KDV **hesaplanmaz**?

- A) Temizlik malzemesi alımında
- B) Elektrik gideri ödemesinde
- C) Telefon gideri ödenmesinde
- D) İş ile ilgili harcamalarda
- E) İşveren primi ödenmesinde

3. Serbest Meslek Defteri'nin gelir sayfasında hangi durumlarda KDV hesaplanır?

- A) Banka faiz gelirlerinde
- B) Demirbaş satımında
- C) Kira gelirlerinde
- D) Serbest meslek makbuzu kesilmesi durumunda
- E) Hiçbiri

4. Notere ettirilmemiş veya yönetmelik esaslarına göre hazırlanmamış olan belgeleri kullanan mükellefler hakkında, bu belgelerin hiç düzenlenmemiş olduğu kabul edilerek,.....nun ilgili hükümleri uyarınca işlem yapılır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir ?

- A) Tasdik - KDV
- B) Tasdik - TTK
- C) Tasdik - VUK
- D) Maliye Bakanlığı-VUK
- E) Tasdik – Gelir İdaresi Başkanlığı

5. Serbest meslek erbabına mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için / tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşterinin de bu makbuzu isteme ve alma mecburiyeti getirilmiştir.” denilmiştir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir ?

- A) 1 nüsha / Serbest Meslek Makbuzu
- B) 2 nüsha / Serbest Meslek Makbuzu
- C) 3 nüsha / Serbest Meslek Makbuzu
- D) 4 nüsha / Serbest Meslek Makbuzu
- E) 5 nüsha / Serbest Meslek Makbuzu

UYGULAMALI TEST:

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak istenen adımlara göre “Serbest Meslek Kazanç Defterini” kayıt ediniz.

Serbest diş doktorluğu yapan Dnt. M.B'nin 01.01.2018 tarihinden 31.01.2018 tarihine kadar gerçekleşen işlemleri aşağıdaki gibidir.

İstenen :

- Serbest kazanç defteri gider kayıtlarını yapınız.
- Serbest kazanç defteri gelir kayıtlarını yapınız.
- Serbest kazanç bildirimini düzenleyiniz.

Giderler:

- 02.01.2018 tarihinde 1267 numaralı fatura ile % 18 KDV hariç Uzay Kırtasiye'den 60 TL' lik kırtasiye malzemesi satın alınmıştır.
- 04.01.2018 tarihinde 105891 numaralı fatura ile % 18 KDV dahil 470 TL elektrik parası ödenmiştir.
- 11.01.2018 tarihinde Diş Tabipleri Birliğine 555 numaralı makbuzla 200 TL oda aidatı ödenmiştir.
- 12.01.2018 tarihinde 256975 numaralı fatura ile % 18 KDV dahil 150 TL sabit telefon faturası ödenmiştir.
- 16.01.2018 tarihinde 111 numaralı makbuzla apartman aidatı olarak 250 TL ödenmiştir.
- 20.01.2018 tarihinde 103250 numaralı makbuzla % 1 KDV hariç mesleki derginin yıllık abone ücreti olan 220 TL ödenmiştir.
- 23.01.2018 tarihinde İstanbul Temizlik Ltd. 33225 numaralı fatura ile % 18 KDV dahil 108 TL'lik temizlik malzemesi satın alınmıştır.
- 25.01.2018 tarihinde Diş Teknisyeni (A)'dan 0177 numaralı fatura ile % 8 KDV hariç 1.250 TL' lik diş protez malzemesi satın alınmıştır.
- 26.01.2018 tarihinde muayenehanede kullanılmak üzere 0131 numaralı fatura ile % 8 KDV hariç 300 TL'lik çay, şeker ve kahve satın alınmıştır.
- 31.01.2018 tarihinde muayenehanede çalışan (B)'ye brüt ücret 2.000 TL'ye göre ücret bordrosu yapılmış hesaplanan net ücret çalışana ödenmiştir. İşveren primi 410 TL'dir.

Gelirler:

- 02.01.2018 tarihinde 0200 numaralı serbest meslek makbuzu düzenlenerek müşteri Bayan SM' den 1.200 TL tahsil edilmiştir.
(%20 Gelir vergisi stopajı kesilmiş, brüt ücret üzerinden % 18 KDV hesaplanmıştır).
- 06.01.2018 tarihinde 0201 numaralı serbest meslek makbuzu düzenlenerek müşteri Bayan UK' dan 1.500 TL tahsil edilmiştir (% 18 KDV hariç).
- 09.01.2018 tarihinde 0202 numaralı serbest meslek makbuzu karşılığında müşteri Bay ED'den 250 TL tahsil edilmiştir (% 18 KDV hariç).

4. 11.01.2018 tarihinde 0203 numaralı serbest meslek makbuzu karşılığında müşteri Bayan SE' den 750 TL tahsil edilmiştir (% 18 KDV hariç).

5. 20.01.2018 tarihinde 0204 numaralı serbest meslek makbuzu karşılığında müşteri Bay İÜ' dan 850 TL tahsil edilmiştir (% 18 KDV hariç).

6. 26.01.2018 tarihinde 0205 numaralı serbest meslek mahbuzu karşılığında müşteri Bayan ZN'dan 2.000 TL tahsil edilmiştir (% 18 KDV hariç).

KONTROL LİSTESİ

Bu modül kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri, **EVET**, kazanamadığınız becerileri **HAYIR** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini aldınız mı?		
2. Serbest Meslek Kazanç defteri temin ettiniz mi ?		
1. Serbest Meslek Kazanç defterini kimler tutar biliyor musunuz?		
2. Serbest meslek erbabının gelir ve gider belgelerini ayırt ettiniz mi ?		
3. “Serbest Meslek Kazanç Defteri” hakkında yeterince bilgi sahibi oldunuz mu?		
4. Katma Değer Vergisi Kanunu ve KDV hesaplaması hakkında yeterince bilgi sahibi oldunuz mu?		
5. “Serbest Meslek Kazanç Defteri” giderlerini tarih sırasına göre sıraladınız mı ?		
6. “Serbest Meslek Kazanç Defteri” gider sayfası kayıtlarını yaptınız mı ?		
7. Gider kayıtları bittikten sonra gider tarafı sütun toplamını aldınız mı ?		
8. “Serbest Meslek Kazanç Defteri” gelirlerini tarih sırasına göre sıraladınız mı ?		
9. “Serbest Meslek Kazanç Defteri” gelir sayfası kayıtlarını yaptınız mı ?		
10. Gelir kayıtları bittikten sonra gelir tarafı sütun toplamını aldınız mı ?		
11. Yanlış kayıtların nasıl düzeltileceği konusunda yeterince bilgi sahibi oldunuz mu?		

12. Serbest meslek kazancını hesaplamayı biliyor musunuz?		
13. Serbest meslek kazanç bildirimini düzenlediniz mi?		
14. Serbest meslek kazancı üzerinde hesaplanacak vergi dilimlerini hesaplamayı biliyor musunuz?		
15. İşletmenin amortismanına tabi varlığı olup olmadığını öğrendiniz mi ?		
16. Amortisman varsa ayrı bir deftere yazdınız mı ?		
17. Eğer amortisman varsa gider sayfasına amortismanı işlediniz mi?		
18. Serbest meslek kazanç gelir vergisi nereye ve ne zaman ödenir biliyor musunuz?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	C
2	E
3	D
4	E
5	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	A
3	C
4	D
5	E

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	C
2	D
3	A
4	B
5	A
6	B
7	A
8	E
9	B

MODÜL DEĞERLENDİRME'NİN CEVAP ANAHTARI

1	A
2	E
3	D
4	C
5	B

UYGULAMALI TEST CEVABI

Dnt. M.B'nin serbest kazanç defteri gider sayfası aşağıdaki gibi olacaktır;

1 GİDER

01.01.2018–31.01.2018

Sıra No	KAYIT TARİHİ	ALINAN BELGENİN TARİH ve NUMARASI		GİDERLERİN ÇEŞİDİ	ÖDENEN GİDER TUTARI (TL)	İND. KDV (TL)
		TARİHİ	NO			
				Nakli Yekün	-----	
1	02.01.2018	02.01.2018	1267	Uzay Kırtasiye	60,00	10,80
2	04.01.2018	04.01.2018	105891	Elektrik	398,30	71,70
3	11.01.2018	11.01.2018	555	Diş Tabibler Odası	200,00	-----
4	12.01.2018	12.01.2018	256975	Telefon Gideri	127,12	22,88
5	16.01.2018	16.01.2018	111	Apartman aidatı	250	-----
6	20.01.2018	20.01.2018	103250	Mesleki Dergi	220,00	2,20
7	23.01.2018	23.01.2018	33225	Temizlik Gideri	91,52	16,48
8	25.01.2018	25.01.2018	0177	Tıbbi Malzeme	1.250,00	100,00
9	26.01.2018	26.01.2018	0131	Gıda Gideri	300,00	24,00
10	31.01.2018	31.01.2018	-----	Personel Ücreti	2.000,00	-----
11	31.01.2018	31.01.2018	-----	SSK İşveren Payı	410,00	-----
				TOPLAM	5.306,94	248,06

Dnt. M.B'nin serbest kazanç defteri gelir sayfası aşağıdaki gibi olacaktır;

01.01.2018–31.01.2018

1 GELİR

Sıra No	KAYIT TARİHİ	ALINAN BELGENİN TARİH ve NUMARASI		ÜCRETİN KİMDEN ALINDIĞI (Açıklama)	GELİRİN TUTARI (TL)	HES. KDV (TL)
		TARİHİ	NO			
				Nakli Yekün	-----	
1	02.01.2018	02.01.2018	0200	Bayan S.M	1.200,00	216,00
2	06.01.2018	06.01.2018	0201	Bay U.K	1.500,00	270,00
3	09.01.2018	09.01.2018	0202	Bayan E.D	250,00	45,00
4	11.01.2018	11.01.2018	0203	Bay S.E	750,00	135,00
5	20.01.2018	20.01.2018	0204	Bay İ.U	850,00	153,00
6	26.01.2018	26.01.2018	0205	Bayan Z.N	2.000,00	360,00
				TOPLAM	6.550,00	1.179,00

İşletmenin toplam dönem kazancı $6.550,00 - 5.306,94 = 1.243,06$ TL olarak beyan edilecektir.

Serbest meslek erbabı Dnt. M.B'nin kazancı aşağıdaki gibi hesaplanır;

Dnt. M.B'nin 31.01.2018 Tarihli Serbest Meslek Kazanç Bildirimi			
Gider		Gelir	
Genel Gider Tutarı	5.306,94	Alınan Ücret ve Diğer Gelirler	6.550,00
Demirbaş Satış Zararı Tutarı	-----	Demirbaş Satış Kârı Tutarı	-----
Ayrılan Amortisman Tutarı	-----		
TOPLAM	5.306,94	TOPLAM	6.550,00
KÂR	1.243,06	ZARAR	-----
GENEL TOPLAM	6.550,00	GENEL TOPLAM	6.550,00

KAYNAKÇA

- 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu
- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu
- www.gib.gov.tr- Serbest Meslek Kazancı Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi